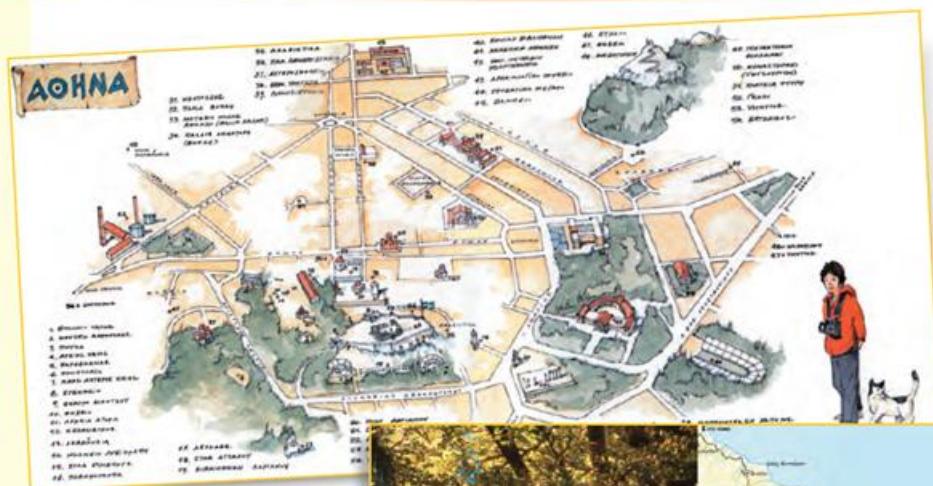

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να βρίσκεις πληροφορίες σε χάρτες και σε τουριστικούς οδηγούς.
- ✓ Να φτιάχνεις κείμενα για τουριστικούς οδηγούς.
- ✓ Να ξεχωρίζεις τα θηλυκά ουσιαστικά σε -η από τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ι
- ✓ Να βρίσκεις το νόημα άγνωστων λέξεων με τη βοήθεια άλλων λέξεων του κειμένου.
- ✓ Να κλίνεις τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -μα

Οι Μηλιές είναι ένα ορεινό χωριό του Πηλίου το οποίο βρίσκεται κοντά στον Βόλο. Στις Μηλιές μπορείς να δεις τον παλιό σταθμό του τρένου, να επισκεφτείς το λαογραφικό μουσείο και τη δημόσια βιβλιοθήκη με τα πολλά σπάνια βιβλία, και να θαυμάσεις την παλιά εκκλησία των Ταξιαρχών. Οι Μηλιές ήταν το πρώτο χωριό του Πηλίου που πήρε μέρος στην Επανάσταση του 1821. Η περιοχή προσφέρεται για ωραιότατους περιπάτους στα λιθόστρωτα καλντερίμια, που οδηγούν στα γειτονικά χωριά ή στη θάλασσα.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Λαογραφικό μουσείο	24230 56333
Αγροτικό ιατρείο	24230 56555
Φαρμακείο	24230 56444
Σταθμός ταξί	24230 56666

Το δημαρχείο στις Μηλιές, στο οποίο στεγάζεται και το λαογραφικό μουσείο.

- ☀ Τι είναι καθένα από τα έντυπα που βλέπεις σε αυτές τις δύο σελίδες; Τι πληροφορίες μάς δίνει;
- ☀ Έχεις δει άλλη φορά τέτοια έντυπα; Πού; Σε τι χρησιμεύουν;
- ☀ Ποιο από τα έντυπα θα σου χρειαστεί, για να βρεις πώς θα πας στην Ακρόπολη;
- ☀ Πώς λέγεται το βιβλίο που δίνει πληροφορίες για τις Μηλιές;

Το δημαρχείο στις Μηλιές, στο οποίο στεγάζεται και το λαογραφικό μουσείο.

Οι Μηλιές είναι ένα ορεινό χωριό του Πηλίου το οποίο βρίσκεται κοντά στον Βόλο. Στις Μηλιές μπορεί κανείς να δει τον παλιό σταθμό του τρένου, να επισκεφτεί το λαογραφικό μουσείο και τη δημόσια βιβλιοθήκη με τα πολλά σπάνια βιβλία, και να θαυμάσει την παλιά εκκλησία των Ταξιαρχών. Οι Μηλιές ήταν το πρώτο χωριό του Πηλίου που πήρε μέρος στην Επανάσταση του 1821.

Η περιοχή προσφέρεται για
ωραιότατους περιπάτους στα
λιθόστρωτα καλντερίμια, που
οδηγούν στα γειτονικά χωριά ή στη
θάλασσα.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Λαογραφικό μουσείο 24230 56333

Αγροτικό ιατρείο 24230 56555

Φαρμακείο 24230 56444

Σταθμός ταξί 24230 56666

Γράφουμε για την Ελλάδα

1

Η Χαρά, ο Λουκάς, η Γαλήνη και ο Αρμπέν, πηγαίνοντας στο σχολείο, συζητούν για τα κείμενα που θα βάλουν στην εφημερίδα τους.

– Να βάλουμε και πληροφορίες για διάφορα μέρη της Ελλάδας.

– Πώς θα το κάνουμε αυτό; Πρέπει πρώτα να ταξιδέψουμε σε αυτά τα μέρη.

– Έχω μια ιδέα! Κάποιοι από εμάς θα πάνε εκδρομή τώρα που είναι αργία...

– Σωστά! Εγώ μεθαύριο θα πάω με τους γονείς μου στα Καλάβρυτα. Θα παρακολουθήσω τις εκδηλώσεις για την 25η Μαρτίου. Θα σας γράψω τις εντυπώσεις μου!

– Να πάρεις και τη φωτογραφική σου μηχανή. Να βάλουμε και φωτογραφίες στην εφημερίδα!

– Εγώ δε θα πάω πουθενά. Έχω όμως πολλά βιβλία και τουριστικούς οδηγούς. Να γράψω κάτι για ένα μέρος της Ελλάδας που θα διαλέξω; Θα ετοιμάσω έναν μικρό οδηγό.

– Να δούμε τι μπορεί να γράψει καθένας από εμάς. Να το συζητήσουμε στην τάξη μετά τις τελευταίες πρόβες για τη γιορτή της 25ης Μαρτίου. Μάθατε απέξω τα ποιήματά σας;

☀️ Τι αποφάσισαν να βάλουν οι τέσσερις φίλοι στην εφημερίδα τους;

☀️ Τι θα γράψει η Χαρά στην εφημερίδα της τάξης;

☀️ Τι γιορτάζουμε στις 25 Μαρτίου;

☀️ Ποιους ήρωες της Επανάστασης του 1821 ξέρεις;

Στρατηγός
Ιωάννης Μακρυγιάννης

Μαντώ
Μαυρογιάννου

Γεώργιος
Καραϊσκάκης

(Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα)

Γράφουμε για την Ελλάδα

Η Χαρά, ο Λουκάς, η Γαλήνη και ο Αρμπέν, πηγαίνουν στο σχολείο, συζητούν για τα κείμενα που θα βάλουν στην εφημερίδα τους.

 – Να βάλουμε και πληροφορίες για διάφορα μέρη της Ελλάδας.

 – Πώς θα το κάνουμε αυτό; Πρέπει πρώτα να ταξιδέψουμε σε αυτά τα μέρη.

— Έχω μια ιδέα! Κάποιοι από
εμάς θα πάνε εκδρομή τώρα που
είναι αργία...

— Σωστά! Εγώ μεθαύριο θα πάω
με τους γονείς μου στα Καλάβρυτα.
Θα παρακολουθήσω τις εκδηλώσεις
για την 25η Μαρτίου. Θα σας
γράψω τις εντυπώσεις μου!

— Να πάρεις και τη φωτογραφική
σου μηχανή. Να βάλουμε και
φωτογραφίες στην εφημερίδα!

— Εγώ δε θα πάω πουθενά. Έχω
όμως πολλά βιβλία και τουριστικούς

οδηγούς. Να γράψω κάτι για ένα μέρος της Ελλάδας που θα διαλέξω; Θα ετοιμάσω έναν μικρό οδηγό.

– Να δούμε τι μπορεί να γράψει καθένας από εμάς. Να το συζητήσουμε στην τάξη μετά τις τελευταίες πρόβες για τη γιορτή της 25ης Μαρτίου. Μάθατε απέξω τα ποιήματά σας;

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

- 2 Διάβασε παρακάτω δύο από τα ποιήματα που έπρεπε να μάθουν απέξω τα παιδιά για τη γιορτή της 25ης Μαρτίου.

Πατρίδα

Μια άσπρη βαρκούλα μέσα στο κύμα
ένα καβούρι κι ο αχινός
κι όπου κι αν πας ο ήλιος σε βρίσκει
και για καπέλο σου ο ουρανός.

Βουνά κι αγάλματα, βράχια και πέτρες
στο φως πλαγιάζουν όλα γυμνά
κι η Παναγιά με το τσεμπέρι
στο ερημοκλήσι της ξαγρυπνά.

Μες στην υδρόγειο είσαι μικρούλα
το πιο γαλάζιο χρώμα φοράς
τόσο μεγάλη όταν σε βλέπω
μα στην καρδιά μου όλη χωράς.

Γιώργος Μαρίνος

«25 Μάρτη», Σπύρος Κουρσάρης

Ελλάδα

Σκίνα, πεύκα και θυμάρια
χώμα, μάρμαρα, λιθάρια,
όλα φως πλημμυρισμένα
και στον ήλιο σκορπισμένα.

Μες στις θάλασσας τ' αγέρι,
κάθε βάρκα περιστέρι
και ψηλά στα βουναλάκια
ταπεινά ερημοκλησάκια.

Η γλυκιά μας η πατρίδα
λάμπει σαν την ηλιαχτίδα,
έχει αμπέλια, ελαιώνες,
μαρμαρένιους Παρθενώνες,
μικρά μαύρα χελιδόνια
κι έναν Όλυμπο όλο χιόνια.

Μαρία Γουμενοπούλου

☀️ Μοιάζουν τα δύο ποιήματα; Σε τι;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τους τέσσερις πρώτους στίχους από το ποίημα του Γιώργου Μαρίνου. Αν θέλεις, κάνε και μια σχετική ζωγραφιά. Έπειτα μάθε να τους γράφεις σωστά.

Πατρίδα

Μια άσπρη βαρκούλα μέσα στο κύμα
ένα καβούρι κι ο αχινός
κι όπου κι αν πας ο ήλιος σε βρίσκει
και για καπέλο σου ο ουρανός.

Βουνά κι αγάλματα, βράχια και πέτρες
στο φως πλαγιάζουν όλα γυμνά
κι η Παναγιά με το τσεμπέρι
στο ερημοκλήσι της ξαγρυπνά.

Μες στην υδρόγειο είσαι μικρούλα
το πιο γαλάζιο χρώμαφοράς
τόσο μεγάλη όταν σε βλέπω
μα στην καρδιά μου όλη χωράς.

Γιώργος Μαρίνος

Ελλάδα

Σκίνα, πεύκα και θυμάρια
χώμα, μάρμαρα, λιθάρια,
όλα φως πλημμυρισμένα
και στον ήλιο σκορπισμένα.

Μες στις θάλασσας τ' αγέρι,
κάθε βάρκα περιστέρι
και ψηλά στα βουναλάκια
ταπεινά ερημοκλησάκια.

Η γλυκιά μας η πατρίδα
λάμπει σαν την ηλιαχτίδα,
έχει αμπέλια, ελαιώνες,
μαρμαρένιους Παρθενώνες,
μικρά μαύρα χελιδόνια
κι έναν Όλυμπο όλο χιόνια.

Μαρία Γουμενοπούλου

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

3

Παρατήρησε τις λέξεις με τα **μπλε** γράμματα του ποιήματος «Πατρίδα». Είναι ουδέτερα ουσιαστικά. Δεν τελειώνουν όμως ούτε σε **-ο** ούτε σε **-ι**. Τελειώνουν σε **-μα**.

Τώρα συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα και πρόσεξε πότε οι λέξεις αυτές παίρνουν μία συλλαβή παραπάνω. Έπειτα υπογράμμισε όλα τα ουδέτερα ουσιαστικά στο ποίημα «Ελλάδα».

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	το	κύμα	χρώμα
Γενική	του	κύματος
Αιτιατική	το	χρώμα
Κλητική	–	κύμα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	τα	κύματα	χρώματα
Γενική	των
Αιτιατική	τα	κύματα	χρώματα
Κλητική	–

Αν θέλεις να βρεις και άλλα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-μα**, πήγαινε στη σελίδα 39 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε την **άσκηση 1**.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	το	κύμα	χρώμα
Γενική	του	κύματος	..χρώματος
Αιτιατική	το	..κύμα	χρώμα
Κλητική	–	κύμα	..χρώμα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	τα	κύματα	χρώματα
Γενική	των	..κυμάτων	..χρωμάτων
Αιτιατική	τα	κύματα	χρώματα
Κλητική	–	..κύματα	..χρώματα

Άσκηση 1

Συμπλήρωσε την παρακάτω ιστορία με τις λέξεις που λείπουν.

Για να σε βοηθήσω, σου δίνω μερικές λέξεις: **πρόβλημα, βήμα, νόημα, χρώμα**. Προσοχή όμως! Κάποιες από αυτές πρέπει να τις αλλάξεις, για να τις βάλεις στις προτάσεις.

Μια μέρα τα ζώα αποφάσισαν να εκλέξουν έναν αρχηγό.

«Προτείνω να κάνουμε αρχηγό το πιο ψηλό ζώο!»

είπε η καμηλοπάρδαλη.

«Και γιατί όχι το πιο βαρύ;» είπε ο ελέφαντας.

«Ο αρχηγός πρέπει να έχει φτερά διάφορων _____»

είπε ο παπαγάλος. Η σοφή κουκουβάγια δε συμφωνούσε.

«Το _____ των φτερών δε δείχνει αν κάποιος μπορεί να γίνει αρχηγός. Το μυαλό είναι αυτό που έχει σημασία».

Την ώρα που τα συζητούσαν αυτά, ένας κυνηγός ερχόταν με γρήγορα _____ προς το μέρος τους.

Όλα τα ζώα ξέχασαν με μιάς τα _____ αυτά και

έτρεξαν να κρυφτούν. Δε βγήκαν από τις κρυψώ-
νες τους, παρά μόνο όταν το καγκουρό τούς έκανε

_____.

Άσκηση 1

Συμπλήρωσε την παρακάτω ιστορία με τις λέξεις που λείπουν.

Για να σε βοηθήσω, σου δίνω μερικές λέξεις: **πρόβλημα, βήμα, νόημα, χρώμα**. Προσοχή όμως! Κάποιες από αυτές πρέπει να τις αλλάξεις, για να τις βάλεις στις προτάσεις.

Μια μέρα τα ζώα αποφάσισαν να εκλέξουν έναν αρχηγό.

«Προτείνω να κάνουμε αρχηγό το πιο ψηλό ζώο!»

είπε η καμηλοπάρδαλη.

«Και γιατί όχι το πιο βαρύ;» είπε ο ελέφαντας.

«Ο αρχηγός πρέπει να έχει φτερά διάφορων **χρωμάτων**»

είπε ο παπαγάλος. Η σοφή κουκουβάγια δε συμφωνούσε.

«Το **χρώμα** των φτερών δε δείχνει αν κάποιος μπορεί να γίνει αρχηγός. Το μυαλό είναι αυτό που έχει σημασία».

Την ώρα που τα συζητούσαν αυτά, ένας κυνηγός ερχόταν με γρήγορα **βήματα** προς το μέρος τους.

Όλα τα ζώα ξέχασαν με μιάς τα **προβλήματα** αυτά και

έτρεξαν να κρυφτούν. Δε βγήκαν από τις κρυψώ-

νες τους, παρά μόνο όταν το καγκουρό τούς έκανε

νόημα.

4

Διάβασε το παρακάτω κείμενο.

Μιλά για ένα μικρό παιδί, τον Ασημάκη, που αποφάσισε να ακολουθήσει τον Κολοκοτρώνη και να πολεμήσει μαζί του.

Το μήνυμα του Κολοκοτρώνη

Κείνη την ώρα ξέφυγε από το πλάι της μάνας του κι ο μικρός Ασημάκης. Κανείς δεν το πήρε είδηση πως ακολουθούσε, **στερνός**, τον Κολοκοτρώνη...

Όταν ο Γέρος έδωσε προσταγή να ταμπουρωθούνε στους Μύλους κι έκανε επιθεώρηση στον στρατό του, είδε μπροστά του, σε μια στιγμή, και τον Ασημάκη.

– Τι θέλει αυτό το βυζασταρούδι στ' ασκέρι μου; είπε. Ποιος το 'φερε εδώ, παιδί πράμα;

– Μονάχος μου ήρθα, είπε ο Ασημάκης με θάρρος.

– Να κάμεις τι; Δεν το ξέρεις πως πάμε για πόλεμο;

– Τ' άκουσα που το 'πες. Γι' αυτό ήρθα. Δεν ήθελα να 'μαι **κιοτής**. Δε μας κάλεσες όλους;

– Εγώ, ορέ, κάλεσα τους άντρες, είπε γελώντας ο Κολοκοτρώνης, όχι τα μωρά.

– Είπες πως τα ρυάκια γεμίζουν τον ποταμό κατεβαίνοντας απ' τα βουνοπλάγια.

Ένα ρυάκι δεν παίρνει στον δρόμο του ό,τι βρει;

– Μωρέ, ετούτος έχει μυαλό, είπε με το κέφι του το αιώνιο ο Γέρος. Και δε μου λες τ' όνομά σου;

– Ασημάκη με λεν.

Ο Κολοκοτρώνης πήγε να ξεμακρύνει, μα τ' αγόρι τον έπιασε απ' το γιλέκο.

– Καπετάνιο!

– Τι είναι ορέ Ασημάκη;

– Δε θα μου δώσεις εμένα ντουφέκι;

– Ντουφέκι, ορέ Ασημάκη, δεν έχω στο μπόι σου, μα δε γίνεται ο πόλεμος μόνο με ντουφέκια.

Έλα μαζί μου κι έχω δουλειά να σου δώσω.

Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη, «Το μήνυμα του Κολοκοτρώνη»

Γιατί ακολούθησε ο Ασημάκης τον Κολοκοτρώνη;

Τι ζήτησε ο Ασημάκης από τον Κολοκοτρώνη;

Γιατί ο Κολοκοτρώνης δεν έδωσε ντουφέκι στον Ασημάκη;

Το μήνυμα του Κολοκοτρώνη

Κείνη την ώρα ξέφυγε από το πλάι της μάνας του κι ο μικρός Ασημάκης. Κανείς δεν το πήρε είδηση πως ακολουθούσε, στερνός, τον Κολοκοτρώνη... Όταν ο Γέρος έδωσε προσταγή να ταμπουρωθούμε στους Μύλους κι έκανε επιθεώρηση στον στρατό του, είδε μπροστά του, σε μια στιγμή, και τον Ασημάκη.

– Τι θέλει αυτό το βυζασταρούδι στ' ασκέρι μου; είπε. Ποιος το 'φερε εδώ, παιδί πράμα;

– Μονάχος μου ήρθα, είπε ο Ασημάκης με θάρρος.

– Να κάμεις τι; Δεν το ξέρεις πως πάμε για πόλεμο;

– Τ' άκουσα που το 'πες. Γι' αυτό ήρθα. Δεν ήθελα να 'μαι κιοτής. Δε μας κάλεσες όλους;

– Εγώ, ορέ, κάλεσα τους άντρες, είπε γελώντας ο Κολοκοτρώνης, όχι τα μωρά.

– Είπες πως τα ρυάκια γεμίζουν τον ποταμό κατεβαίνοντας απ' τα βουνοπλάγια. Ένα ρυάκι δεν παίρνει στον δρόμο του ό,τι βρει;

– Μωρέ, ετούτος έχει μυαλό, είπε με
το κέφι του το αιώνιο ο Γέρος. Και
δε μου λες τ' όνομά σου;

– Ασημάκη με λεν.

Ο Κολοκοτρώνης πήγε να
ξεμακρύνει, μα τ' αγόρι τον έπιασε
απ' το γιλέκο.

– Καπετάνιο!

– Τι είναι ορέ Ασημάκη;

– Δε θα μου δώκεις εμένα ντουφέκι;

– Ντουφέκι, ορέ Ασημάκη, δεν έχω
στο μπόι σου, μα δε γίνεται ο
πόλεμος μόνο με ντουφέκια. Έλα
μαζί μου κι έχω δουλειά να σου
δώσω.

Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη, «Το μήνυμα του
Κολοκοτρώνη»

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Από το προηγούμενο κείμενο αντίγραψε **στο τετράδιό σου** τι απάντησε ο Κολοκοτρώνης στον Ασημάκη, όταν ο μικρός τού ζήτησε ντουφέκι, και μάθε να το γράφεις **σωστά**.

- 5 Στο κείμενο που μόλις διάβασες υπάρχουν δύο λέξεις με **μπλε** γράμματα. Διάβασε τις προτάσεις που περιέχουν αυτές τις λέξεις. Ένωσε την κάθε λέξη με αυτό που νομίζεις ότι σημαίνει.

στερνός δειλός
κιότης τελευταίος

Για να βρεις και άλλες συνώνυμες λέξεις, πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** στη σελίδα 40 και κάνε την **άσκηση 2**. Συνέχισε με την **άσκηση 3**.

- 6 Μετά τη γιορτή του σχολείου για την 25η Μαρτίου, η Χαρά ξεκίνησε με τους γονείς της για τα Καλάβρυτα. Στον δρόμο κοιτούσε τον χάρτη. Κοίταξέ τον μαζί της και βοήθησέ τη να βρει:

- ☀ Πού είναι τα Καλάβρυτα;
- ☀ Ποιο δρόμο πρέπει να ακολουθήσουν, για να πάνε με το αυτοκίνητο από την Ακράτα στα Καλάβρυτα;
- ☀ Από πού ξεκινά το τρενάκι που πηγαίνει στα Καλάβρυτα;
- ☀ Ποιο βουνό είναι στον χάρτη;

Το τρενάκι αυτό το λένε και «οδοντωτό», επειδή οι σιδηροδρομικές γραμμές του έχουν «δόντια», για να μπορεί να σκαρφαλώνει στο βουνό.

Άσκηση 2

Η Χαρά διάβασε τις παρακάτω προτάσεις και υπογράμμισε τις λέξεις που δεν καταλάβαινε. Μπορείς για κάθε υπογραμμισμένη λέξη να διαλέξεις μία συνώνυμη λέξη από το σακί, για να βοηθήσεις τη Χαρά να καταλάβει αυτές τις προτάσεις;

Ήταν σφάλμα μου να μην έρθω στην ώρα μου.

Το κτήμα ήταν γεμάτο με λιθάκια

Καθόταν στην πολυθρόνα του και αγνάντευε το πέλαγος.

Σε κάθε αράδα θα γράψετε μία πρόταση.

Η πολυκατοικία μας είναι τεράστια

Άσκηση 3

Η αδελφή της Γαλήνης, που πηγαίνει στην πρώτη τάξη, έγραψε το παρακάτω κείμενο. Έκανε όμως μερικά λάθη. Μπορείς να βοηθήσεις τη Γαλήνη να τα διορθώσει; Βρες τα επτά λάθη, υπογράμμισέ τα και γράψε από κάτω τις λέξεις σωστά.

Το σπίτη της γιαγιάς μου στο χωριό έχει μια μεγάλη αυλί.

Το σκυλή της είναι πολύ μεγάλο. Όταν φτάνω, μου γλείφει το χέρι.

Η γιαγιά μου ζυμώνει ωραίο ψωμή. Την καλύτερη φίλι μου στο χωριό τη λένε Κατερίνα. Έχει και μια μικρή αδελφή.

Το δικό της σπίτη είναι δίπλα στο σχολείο.

.....
.....
.....
.....

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Άσκηση 2

Η Χαρά διάβασε τις παρακάτω προτάσεις και υπογράμμισε τις λέξεις που δεν καταλάβαινε. Μπορείς για κάθε υπογραμμισμένη λέξη να διαλέξεις μία **συνώνυμη** λέξη από το σακί, για να βοηθήσεις τη Χαρά να καταλάβει αυτές τις προτάσεις;

Ήταν σφάλμα **λάθος** μου να μην έρθω στην ώρα μου.

Το κτήμα ήταν γεμάτο με λιθάρια **πέτρες**.

Καθόταν στην πολυθρόνα του και αγνάντευε **κοίταζε** το πέλαγος.

Σε κάθε αράδα **γραμμή** θα γράψετε μία πρόταση.

Η πολυκατοικία μας είναι τεράστια **πελώρια**.

Άσκηση 3

Η αδελφή της Γαλήνης, που πηγαίνει στην πρώτη τάξη, έγραψε το παρακάτω κείμενο. Έκανε όμως μερικά λάθη. Μπορείς να βοηθήσεις τη Γαλήνη να τα διορθώσει; Βρες τα επτά λάθη, υπογράμμισέ τα και γράψε από κάτω τις λέξεις σωστά.

Το σπίτι της γιαγιάς μου στο χωριό έχει μια μεγάλη αυλί.

Το σκυλή της είναι πολύ μεγάλο. Όταν φτάνω, μου γλείφει το χέρι.

Η γιαγιά μου ζυμώνει ωραίο ψωμή. Την καλύτερη φίλι μου στο χωριό τη λένε Κατερίνα. Έχει και μια μικρή αδελφή.

Το δικό της σπίτη είναι δίπλα στο σχολείο.

το σπίτι, η αυλή, το σκυλί, το ψωμί,

η φίλη, η μικρή, το σπίτι

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

Στον χάρτη αυτό υπάρχουν διάφορα σύμβολα. Αν καταλάβεις τι σημαίνουν, θα μάθεις τι μπορώ να δω και να κάνω αυτές τις μέρες στα Καλάβρυτα.

Για να σε βοηθήσω, σου δίνω μερικά στοιχεία: αρχαιολογικός χώρος, μοναστήρι, σκι.

Στα Καλάβρυτα η Χαρά μπορεί:

1.
2.
3.

Φέρτε στην τάξη χάρτες για διάφορα μέρη της Ελλάδας. Χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα πρέπει να πάρει έναν χάρτη, να βρει όλα τα σύμβολα και να προσπαθήσει να καταλάβει τι σημαίνουν. Ζωγραφίστε τα σε ένα χαρτί του μέτρου και συγκρίνετέ τα με τα σύμβολα των υπόλοιπων ομάδων. Μοιάζουν τα σύμβολα που έχουν οι χάρτες; Γιατί;

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

Στον χάρτη αυτό υπάρχουν διάφορα σύμβολα. Αν καταλάβεις τι σημαίνουν, θα μάθεις τι μπορώ να δω και να κάνω αυτές τις μέρες στα Καλάβρυτα.

Για να σε βοηθήσω, σου δίνω μερικά στοιχεία: αρχαιολογικός χώρος, μοναστήρι, σκι.

Στα Καλάβρυτα η Χαρά μπορεί:

1. να επισκεφθεί έναν αρχαιολογικό χώρο.
2. να προσκυνήσει στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας.
3. να κάνει σκι στο χιονοδρομικό κέντρο.

Φέρτε στην τάξη χάρτες για διάφορα μέρη της Ελλάδας. Χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα πρέπει να πάρει έναν χάρτη, να βρει όλα τα σύμβολα και να προσπαθήσει να καταλάβει τι σημαίνουν. Ζωγραφίστε τα σε ένα χαρτί του μέτρου και συγκρίνετέ τα με τα σύμβολα των υπόλοιπων ομάδων. Μοιάζουν τα σύμβολα που έχουν οι χάρτες; Γιατί;

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

7 Διάβασε τώρα μαζί με τη Χαρά μια σελίδα από τον τουριστικό οδηγό για τα Καλάβρυτα.

Καλάβρυτα

Τι θα δείτε: Ανηφορίζοντας προς τα Καλάβρυτα, συναντάτε το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου, που είναι χτισμένο μέσα στον βράχο σε μια μαγευτική τοποθεσία. Φτάνοντας στην ορεινή κωμόπολη, θα δείτε τον τόπο θυσίας των Καλαβρυτινών με το μνημείο της εκτέλεσης. Μπορείτε επίσης να επισκεφτείτε το ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, όπου ανάμεσα σε άλλα κειμήλια θα δείτε και το λάβαρο της Επανάστασης του 1821. Αν πάτε στο Πλανητέρο, θα δείτε τις πηγές του Αροάνιου ποταμού και τα πανέμορφα πλατάνια. Εκεί κοντά είναι και το ονομαστό Σπήλαιο των Λιμνών, με ωραίες λιμούλες, σταλαγμίτες και σταλακτίτες. Αν σας αρέσει το σκι, επισκεφτείτε οπωσδήποτε το χιονοδρομικό κέντρο στον Χελμό. Για να φτάσετε στα Καλάβρυτα, μπορείτε να ακολουθήσετε την ασφάλτο και να θαυμάσετε το πανέμορφο τοπίο ή να πάρετε τον οδοντωτό σιδηρόδρομο, που ξεκινά από το χωριό Διακοφτό.

Τοπικές εκδηλώσεις

- ✓ **21 Μαρτίου:** Εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της απελευθέρωσης της πόλης από τους Τούρκους.
- ✓ **25 Μαρτίου:** Αναπαράσταση της ορκωμοσίας των αγωνιστών του 1821 στο ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας.
- ✓ **3 Δεκεμβρίου:** Μνημόσυνο των Καλαβρυτινών που εκτελέστηκαν το 1943.
- ✓ Κατάβαση του φαραγγιού του Βουραϊκού τον Μάιο (ομαδική πεζοπορία).
- ✓ Εκδηλώσεις από το Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά τα παρακάτω:
μοναστήρι, χιονοδρομικό κέντρο, ασφάλτος, οδοντωτός σιδηρόδρομος.

Χρήσιμα τηλέφωνα

Αστυνομία	26920 83333
Ο.Σ.Ε.	26920 82245
Δήμος	26920 82390
Χιονοδρομικό κέντρο	26920 82174
Νοσοκομείο	26920 82366

Καλάβρυτα

Τι θα δείτε: Ανηφορίζοντας προς τα Καλάβρυτα, συναντάτε το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου, που είναι χτισμένο μέσα στον βράχο σε μια μαγευτική τοποθεσία. Φτάνοντας στην ορεινή κωμόπολη, θα δείτε τον τόπο θυσίας των Καλαβρυτινών με το μνημείο της εκτέλεσης. Μπορείτε επίσης να επισκεφτείτε το ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, όπου ανάμεσα σε άλλα κειμήλια θα δείτε και το λάβαρο της Επανάστασης του 1821. Αν πάτε στο Πλανητέρο, θα δείτε τις πηγές του Αροάνιου ποταμού και τα πανέμορφα πλατάνια. Εκεί κοντά είναι και το ονομαστό Σπήλαιο των

Λιμνών, με ωραίες λιμνούλες,
σταλαγμίτες και σταλακτίτες. Αν
σας αρέσει το σκι, επισκεφτείτε
οποσδήποτε το χιονοδρομικό
κέντρο στον Χελμό. Για να φτάσετε
στα Καλάβρυτα, μπορείτε να
ακολουθήσετε την άσφαλτο και να
θαυμάσετε το πανέμορφο τοπίο ή να
πάρτε τον οδοντωτό σιδηρόδρομο,
που ξεκινά από το χωριό Διακοφτό.

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

- ☀ Ποια μέρη μάς προτείνει να επισκεφτούμε ο τουριστικός οδηγός; Βρες τα και σημείωσέ τα στον χάρτη της σελίδας 23.
- ☀ Τι άλλες πληροφορίες μάς δίνει ο τουριστικός οδηγός;
- ☀ Μοιάζει το κείμενο της σελίδας 17 για τις Μηλιές με το κείμενο της σελίδας 24 για τα Καλάβρυτα; Σε τι μοιάζουν;

Σε έναν τουριστικό οδηγό βρίσκουμε συνήθως τις παρακάτω πληροφορίες για ένα μέρος:

■ Πώς θα φτάσουμε σε αυτό το μέρος.	■ Πού μπορούμε να μείνουμε.
■ Τι μπορούμε να δούμε, ποια είναι τα αξιοθέατα της περιοχής.	■ Την ιστορία αυτού του τόπου.
■ Φωτογραφίες από την περιοχή.	■ Τα έθιμα των κατοίκων της περιοχής.
■ Ποιοι σπουδαίοι άνθρωποι έζησαν στην περιοχή.	■ Ποια προϊόντα παράγουν και τι μπορούμε να αγοράσουμε.
■ Κάποια χρήσιμα τηλέφωνα.	■ Τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται στην περιοχή.

Αν θέλεις να βοηθήσεις τον Λουκά να γράψει ένα κείμενο για την εφημερίδα της τάξης, πήγαινε στη σελίδα 41 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε την **άσκηση 4**. Έπειτα κάνε τις **ασκήσεις 5** και **6** στις σελίδες 42, 43 και 44.

Άσκηση 4

Ο Λουκάς βρήκε έναν τουριστικό οδηγό για τη Σαμοθράκη και κράτησε μερικές σημειώσεις σε χαρτάκια. Όμως τα χαρτάκια ανακατεύτηκαν. Θέλετε να χωριστείτε σε ομάδες και να τον βοηθήσετε να φτιάξει ένα κείμενο για την εφημερίδα της τάξης;

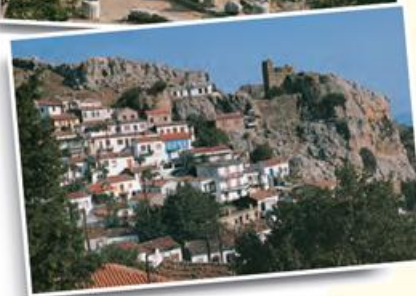
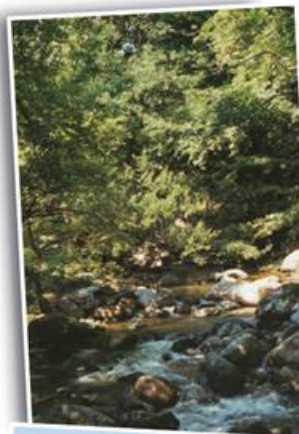
Να τι σημείωσε ο Λουκάς:

Για να αγοράσουμε: παραδοσιακές χυλοπίτες, ρυζικό του κουταλιού, τραχανά, ζυζυρί.

Η Σαμοθράκη είναι νησί στο Βόρειο Αιγαίο, κοντά στην Αλεξανδρούπολη.

Χρόσιμα τηλέφωνα:
Δήμος Σαμοθράκης: 25510-19210,
Λιμέναρχείο: 25510-11305,
Κέντρο Υγείας: 25510-11217,
Λαογραφικό Μουσείο: 25510-11227

Τι θα δείτε: Αρχαιολογικός χώρος στην Παλαιόπολη, ερείπια του Ιερού των Μεγάλων Θεών (εκεί θρέφθηκε η Νίκη της Σαμοθράκης), υδροθεϊότοπος, μεσαιωνικό κάστρο, ιαματικές πηγές στο χωριό Λουτρά.

Γράψε στο τετράδιό σου το κείμενο όπως θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα.

Για να θυμηθείτε τι πληροφορίες περιέχει ένας τουριστικός οδηγός, πηγαίνατε στη σελίδα 25 του βιβλίου σας!

Η Σαμοθράκη

Η Σαμοθράκη είναι νησί στο Βόρειο Αιγαίο, κοντά στην Αλεξανδρούπολη.

Μπορείτε να δείτε: Αρχαιολογικό χώρο στην Παλαιόπολη, ερείπια του Ιερού των Μεγάλων Θεών (εκεί βρέθηκε η Νίκη της Σαμοθράκης), υδροβιότοπο, μεσαιωνικό κάστρο, ιαματικές πηγές στο χωριό Λουτρά.

Μπορείτε να αγοράσετε παραδοσιακές χυλοπίτες, γλυκά του κουταλιού, τραχανά, λικέρ.

Χρήσιμα τηλέφωνα

Δήμος Σαμοθράκης : 25510 - 19210

Λιμεναρχείο : 25510 - 11305

Κέντρο Υγείας : 25510 - 11217

Λαογραφικό Μουσείο : 25510 – 11227

Άσκηση 5

Βρίσκεσαι στη Ρόδο.
Ορίστε και ο χάρτης του νησιού στη διπλανή σελίδα.

Για να πας από τη Ρόδο στη Λίνδο, περνάς από την Κάμειρο;

.....
.....

Για να πας από τη Λίνδο στη Ρόδο, περνάς από το Φαληράκι; Γράψε όλα τα χωριά από τα οποία περνάς.

.....
.....

Πρόσεξε τα σύμβολα που έχει ο χάρτης της Ρόδου και γράψε:

Πού έχει οργανωμένες παραλίες;

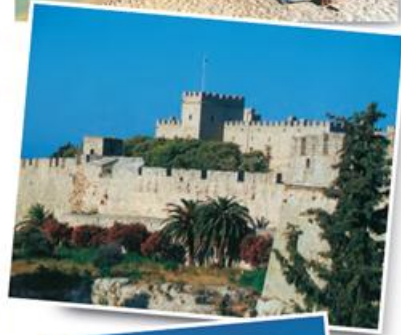
.....
.....

Πού μπορείς να κατασκηνώσεις;

.....
.....

Πού υπάρχουν κάστρα;

.....
.....

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΔΟΣ ΤΑΧΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	ΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟ
ΟΔΟΣ ΜΕ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΤΑΠΗΤΑ	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΧΩΡΙΣ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΤΑΠΗΤΑ	ΠΟΡΘΜΕΙΟ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ
ΟΔΟΣ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	1043 ΨΥΜΕΤΡΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ
ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ
ΔΙΟΔΙΑ	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	ΣΠΗΛΑΙΟ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΔΟΥ	ΜΑΡΙΝΑ	ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ	ΚΑΜΠΙΓΚ	ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
	ΟΡΕΙΝΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ	ΓΗΠΕΔΟ ΓΚΟΛΦ

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΔΟΣ ΤΑΧΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	ΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟ
ΟΔΟΣ ΜΕ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΤΑΠΗΤΑ	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΧΩΡΙΣ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΤΑΠΗΤΑ	ΠΟΡΘΜΕΙΟ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ
ΟΔΟΣ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	1043 ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ	ΜΝΗΜΕΙΟ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ
ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ
ΔΙΟΔΙΑ	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	ΣΠΗΛΛΑΙΟ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΔΟΥ	ΜΑΡΙΝΑ	ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ	ΚΑΜΠΙΓΚ	ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
	ΟΡΕΙΝΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ	ΓΗΠΕΔΟ ΓΚΟΛΦ

Άσκηση 5

Βρίσκεσαι στη Ρόδο.
Ορίστε και ο χάρτης του νησιού στη διπλανή σελίδα.

Για να πας από τη Ρόδο στη Λίνδο, περνάς από την Κάμειρο;

Όχι, γιατί η Κάμειρος είναι από την άλλη πλευρά του νησιού.

Για να πας από τη Λίνδο στη Ρόδο, περνάς από το Φαληράκι; Γράψε όλα τα χωριά από τα οποία περνάς.

Ναι. Κάλαθος, Μάσσαρη, Αρχάγγελος, Κολύμπια, Αφάντου, Κοσκινού.

Πρόσεξε τα σύμβολα που έχει ο χάρτης της Ρόδου και γράψε:

Πού έχει οργανωμένες παραλίες;

.....
.....

Πού μπορείς να κατασκηνώσεις;

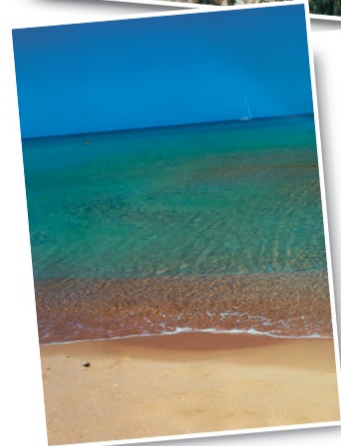
Στο Φαληράκι.

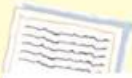
.....
.....

Πού υπάρχουν κάστρα;

ΚΑΣΤΕΛΟΣ, ΛΙΝΔΟΣ, ΦΑΡΑΚΛΟΣ

.....
.....

Άσκηση 6

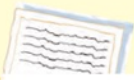
Μπορείς να ενώσεις την κάθε πρόταση της πρώτης στήλης με μια φράση της δεύτερης; Θα φτιάξεις έτσι μεγάλες και πιο σαφείς προτάσεις.

Το Μαρμάρι της Εύβοιας είναι φημισμένο	●	●	σε ένα χωριό της Εύβοιας.
Από την Κύμη μπορείτε να πάτε εύκολα στη Σκύρο	●	●	για την ομορφιά του.
Θα πάμε εκδρομή	●	●	με το πλοίο.

Διάβασε αυτά που γράφει ο πίνακας και σημείωσε τι έμαθες.

Έμαθα...	Πολύ καλά ●	Αρκετά καλά ●
Έμαθα να βρίσκω πληροφορίες σε χάρτες και σε τουριστικούς οδηγούς.		
Έμαθα να φτιάχνω κείμενα για τουριστικούς οδηγούς.		
Έμαθα να ξεχωρίζω τα θηλυκά ουσιαστικά σε -η από τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ι .		
Έμαθα να βρίσκω τι σημαίνουν κάποιες άγνωστες λέξεις με τη βοήθεια άλλων λέξεων του κειμένου.		
Έμαθα να κλίνω τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -μα .		

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

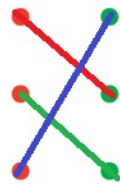
Άσκηση 6

Μπορείς να ενώσεις την κάθε πρόταση της πρώτης στήλης με μια φράση της δεύτερης; Θα φτιάξεις έτσι μεγάλες και πιο σαφείς προτάσεις.

Το Μαρμάρι της Εύβοιας
είναι φημισμένο

Από την Κύμη μπορείτε να πάτε
εύκολα στη Σκύρο

Θα πάμε εκδρομή

σε ένα χωριό της Εύβοιας.

για την ομορφιά του.

με το πλοίο.

Διάβασε αυτά που γράφει
ο πίνακας και σημείωσε τι
έμαθες.

Έμαθα...	Πολύ καλά ●	Αρκετά καλά ●
Έμαθα να βρίσκω πληροφορίες σε χάρτες και σε τουριστικούς οδηγούς.		
Έμαθα να φτιάχνω κείμενα για τουριστικούς οδηγούς.		
Έμαθα να ξεχωρίζω τα θηλυκά ουσιαστικά σε -η από τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ι .		
Έμαθα να βρίσκω τι σημαίνουν κάποιες άγνωστες λέξεις με τη βοήθεια άλλων λέξεων του κειμένου.		
Έμαθα να κλίνω τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -μα .		

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

8

Ο Λουκάς βρήκε μέσα σε έναν τουριστικό οδηγό αυτή τη σελίδα. Μπορείς να τον βοηθήσεις να καταλάβει τι είναι; Δες τη μαζί του και απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ - ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ
ΜΕΛΙ ΘΥΜΑΡΙΣΙΟ
ΤΡΑΧΑΝΑΣ ΓΛΥΚΟΣ
ΑΓΝΟ ΛΑΔΙ
ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΑΛΛΑ
ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Τα προϊόντα μας
θα τα βρείτε
σε όλα
τα μαγαζιά
της Κεφαλονιάς.

- ☀️ Τι νομίζεις ότι είναι αυτή η σελίδα;
- ☀️ Από πού το κατάλαβες;
- ☀️ Ποιος νομίζεις ότι την έχει φτιάξει;
- ☀️ Τι θέλει να πουλήσει;
- ☀️ Πού μπορούμε να βρούμε όλα αυτά τα προϊόντα;

Φέρτε στην τάξη διαφημίσεις από περιοδικά ή εφημερίδες και διαβάστε τες όλοι μαζί. Έπειτα χωριστείτε σε ομάδες, διαλέξτε κάτι που θα θέλατε να διαφημίσετε και φτιάξτε μια διαφήμιση. Αν θέλετε, μπορείτε να βάλετε τις διαφημίσεις σας στην εφημερίδα της τάξης σας.

Ο αγωνιστής με την πένα

- Τι έγινε το 1821;
- Η ελληνική επανάσταση.
- Και τι πετύχαμε με την επανάσταση;
- Να λευτερωθούμε από τη σκλαβιά.

- Και ποιοι το κατάφεραν αυτό;

- Οι ήρωες του '21.
- Δηλαδή τι έκαναν;
- Πήραν τα ντουφέ-

κια, τα καριοφίλια και τα γιαταγάνια και πολεμώντας από ραχούλα σε ραχούλα κέρδισαν τη λευτεριά.

- Και ποιοι είναι αυτοί οι ήρωες;

Απ' όλες τις μεριές της τάξης ακούστηκαν ονόματα:

- Κολοκοτρώνης! Καραϊσκάκης! Ανδρούτσος! Διάκος! Μπουμπουλίνα!
- Τι οφείλουμε σ' αυτούς;
- Ευγνωμοσύνη και αγάπη.
- Γιατί τάχα;
- Γιατί μας χάρισαν τη λευτεριά.

Η δασκάλα μας πήρε βαθιά ανάσα. Φαινόταν ευχαριστημένη από τις απαντήσεις μας. Κι ωστόσο είπε:

- Ναι, αλλά...
- Αλλά;
- Παραλείψατε έναν ήρωα.
- Ποιον; Τον Κανάρη;
- Όχι!

- Τον Μπότσαρη;
 - Όχι! Όχι! Ο ήρωας αυτός που ξεχάσατε δε φορούσε φουστανέλα!
 - Και τι φορούσε;
 - Κουστούμι!
 - Κουστούμι; Και πώς πολεμούσε;
 - Δεν πολεμούσε!
 - Μα τότε τι ήρωας ήταν;
 - Και δε μου λέτε, ήρωες είναι μόνο εκείνοι που μάχονται με όπλα;
- Πραγματικά. Αυτό ήταν κάτι που δεν το είχαμε σκεφτεί.
- Στη ζωή υπάρχουν ήρωες, που δεν κρατούν πολεμικό όπλο. Είναι οι καθημερινοί ήρωες, που αγωνίζονται ο καθένας όπως μπορεί.

Ήταν τώρα η σειρά μας να την τρελάνουμε στις ερωτήσεις.

- Και πώς αγωνίστηκε ο ήρωας που ξεχάσαμε;
- Με την πένα του.
- Είναι όπλο η πένα;
- Είναι... Στα χέρια ενός ποιητή είναι.
- Κι ήταν ποιητής;
- Ναι!
- Και πώς τον έλεγαν;

Έγινε σιωπή στην τάξη. Σταμάτησαν οι ερωτήσεις, σταμάτησαν και οι απαντήσεις. Ύστερα, η δασκάλα μάς είπε τονίζοντας μία μία τις λέξεις.

- Δίπλα στους ήρωες που αναφέρατε και που αγωνίστηκαν με ηρωισμό και αυτοθυσία, αγωνίστηκε και ο Διονύσιος Σολωμός. Δεν πήδησε ποτέ ραχούλες. Δεν κράτησε ποτέ πιστόλια. Δε μύρισε μπαρούτι. Μόνο από μακριά άκουγε το θόρυβο της μάχης. Κι όμως η πένα του πολεμούσε. Πολεμούσε με τους στίχους του. Μπορεί οι άλλοι ήρωες να μας χάρισαν τη λευτεριά, όμως ο ποιητής μάς έδωσε ένα σύμβολο. Και μάλιστα το έδωσε, όπως και την υπόλοιπη ποίησή του, στην απλή γλώσσα του λαού, που λίγοι γραμματισμένοι τη χρησιμοποιούσαν ως τότε.

Τα λόγια του ύμνου τα ξέρουμε όλοι απέξω. Αλλά για να δούμε καλύτερα τι θέλουν να πουν.

Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετράει τη γη.

Απ' τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,
και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
Χαίρε ω χაίρε, Ελευθεριά!

Βάλαμε τα δυνατά μας όλα τα παιδιά κι είπαμε πολύ προσεκτικά τον εθνικό ύμνο, για ν' αναγαλλιάσει η ψυχή του ποιητή καθώς λέγαμε το τραγούδι του.

Αγγελική Βαρελλιά

δραστηριότητες

Τι οφείλουμε στους
ήρωες και γιατί;

Στον πίνακα παρατήρησε και ονόμασε τα όπλα και τα ρούχα που φορά το Ελληνόπουλο. Συζήτησε με τους συμμαθητές σου εάν το Ελληνόπουλο αυτό μπορεί να είναι κάποιος «ήρωας» του '21. Διηγήσου ή ζωγράφισε μια ιστορία γι' αυτό.

Αλεξάντρ-Μαρί Κολέν, «Το Ελληνόπουλο»